

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 3552
Tarih: 05.09.2019

18675

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Sayın Abdülhamit GÜL* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erdal AYDEMİR

Bingöl Milletvekili

Türkiye İnsan hakları Vakfı (TİHV) ve Çağdaş Hukukçular Derneği'ne gelen yüzlerce şikâyet, tutukluların kendilerinden çok kadın ve çocuk yakınlarının çıplak aramalarından endişelendiklerini ortaya koyuyor. "İnce arama" denilen yöntem, güvenli cezaevlerinde "çıplak aramaya" dönüşüyor. Çıplak arama, tutuklu ve hükümlüler ve ziyaretçilerde uygulanıyor. Tutuklular, cezaevinin ilk girişinde görevlilerin 'soyun' demesiyle çıplak aramaya maruz kalıyor.

"Çıplak arama" TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'nun, bağımsız demokratik kitle örgütleri ve İnsan hakları kuruluşlarının raporlarında uzun süredir yer almakta olan gözaltında ve cezaevi girişlerinde karşılaşılan en yaygın onur kırıcı uygulamaların başında gelmektedir.

Anayasa'nın 17. maddesine göre OHAL altında bile olsa kimseye işkence ve eziyet yapılamaz, kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan muameleye tabi tutulamaz ve Anayasa'nın 13. maddesine göre temel hak ve özgürlükler ancak kanunla sınırlandırılabilir. Yine Anayasa'nın 90. maddesine göre, usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir. Temel hak ve özgürlükler söz konusu olduğunda, kanun ile uluslararası sözleşme arasında bir uyumsuzluk çıkması durumunda uluslararası sözleşme hükümleri esas alınır. Bu uluslararası sözleşmelerden biri de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'dir (AİHS). Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), çıplak arama ile ilgili kararlarını, AİHS'nin 3. maddesinde düzenlenen işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı ve 8. maddesinde düzenlenen özel hayatın ve aile hayatının korunması hakkı altında vermektedir. AİHM'nin yerleşik içtihadına göre, işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı demokratik toplumların en temel değerlerinden biridir ve örgütlü suçlar da dahil olmak üzere, en zor koşullarda bile, işkence, insanlık dışı veya onur kırıcı muamele yasağı ihlal edilemez.

Konu ile alakalı Bingöl Kapalı M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü Ümit GÖZLÜ'yü 03/09/2019 tarihinde ziyarete giden kızı Selcan GÖZLÜ, eşi Cennet GÖZLÜ, abisi

Mehmet Ali GÖZLÜ, yengesi Beser GÖZLÜ ziyaretçi kontrol noktasında bazı gayri hukuki muamelelere maruz kalmışlardır.

Hükümlü yakınları tarafından bize iletilen bilgilere göre; ikinci arama noktasında Beser GÖZLÜ' ye rahatsız edici, kişisel dokunulmazlığa aykırı, çıplak arama yapılıyor. Beser GÖZLÜ Selcan GÖZLÜ 'ye durumu anlatıyor. Selcan GÖZLÜ gardiyanlara durumu anlattığında neden uluorta konuşuyorsun diye kenara alıyorlar. Başgardiyan dahil dört gardiyan Selcan GÖZLÜ'ye baskın bir tavırla üstüne giderek tehditkar bir üslupla konuşuyorlar, provokatörlük yaptığı söyleniyor. Başgardiyan önce böyle yapmaz bizim kadın gardiyanlar diyor, daha sonrasında ise ispatlayabilir misin? Kanıtın var mı? diyor. Başka bir gardiyan da konuşma esnasında tedbir amaçlı yapılabilir, boş verin bunları biz de çok hoşlanmıyoruz diyor. Görüş sonrası, başta duruma maruz kalan yurtdışında yaşayan misafir Beser GÖZLÜ ve diğer ziyaretçilerin hepsinin morali ve psikolojileri bozuluyor. Adalet bakanlığı nezdinde durumla alakalı bir yaptırım beklemektedirler.

Bu bağlamda;

- 1) Bingöl M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda uygulanan bu gayri hukuki muamelelerden haberdar mısınız?
- 2) Bingöl M Tipi Ceza İnfaz Kurumunda yaşanan bu keyfi hukuk dışı bu uygulamaların gerekçesi nedir?
- 3) Konu ile alakalı ilgili kapsamlı bir çalışmanız ve denetiminiz olacak mı? Olacaksa hangi çerçevede olacak?
- 4) Bakanlık olarak, yaşanan rahatsız edici, kişi dokunulmazlığı ihlali yapan, onur kırıcı muamele ve hukuk dışı muamele yapan, görevliler ve idareciler hakkında bir yaptırımınız olacak mı?